

Varför är så många svenska deckarförfattare framgångsrika i utlandet?

Christina Ek
Projektarbete 2011/2012
Tyska Skolan Stockholm
Handledare: Rudolf Udvardy

Innehållsförteckning

	sida
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Metod	3
2. Utveckling	4
2.1. Definition	4
2.2. Historia	4
2.3. Framtiden	5
2.4. Deckare i tal	5
3. Intervju och åsikter	7
3.1. Bilden av Sverige	7
3.1.1. Miljö	7
3.1.2. Exotiskt	7
3.1.3. Varumärken	8
3.1.4. Astrid Lindgren	8
3.2. Samhällskritik	8
3.2.1. Kontrast	8
3.2.2. Förstörelse	9
3.3. Sjöwall& Wahlöö	9
3.4. Läsarkrets	10
3.5. Kvinnor	10
3.6. Inga superhjältar	10
3.7. Stieg Larsson	11
3.8. Kvalitet	12
3.9. Duktig PR	12
3.10. Snöbollseffekten	12
4. Resultat	13
5. Sammanfattning	14
6. Slutord	15
7. Referenser/källor	16
7.1. Bilder	16
7.2. Media	16
7.3. Personer	17

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Sommaren 2009 reste jag till Frankrike, Italien och Tyskland. När jag gick in i bokaffärer i de tre länderna var det något som slog mig direkt i varenda affär: det fanns otroligt många svenska författare i deckarhyllorna. Det kändes verkligen konstigt att vara på andra sidan Europa och ändå se en sådan dominans av svenska deckare. Det var då frågan kom upp: Varför är så många svenska deckarförfattare framgångsrika i utlandet?

2010 var tre svenska deckarförfattare på tio i topp listan av mest sålda böcker i Europa. Då måste man komma ihåg att svenskarna bara är 9 millioner i jämförelse med Europas över 850 millioner invånare. Det har verkligen blivit ett svenskt deckarfenomen.¹ Jag hoppas att få reda på orsakerna till den svenska framgången.

Jag förstod redan från början att det är en fråga med mer än ett konkret svar. Under loppet av projektet har jag fått kontakt med många viktiga personer i bokbranschen. Till och med den aktuelle deckarförfattaren Arne Dahl och flera ledamöter ur Svenska Deckarakademin skickade givande svar. De många svaren har visat flera olika teorier och synvinklar på frågan. Många har liknande tankar, men ibland har det dykt upp för mig helt oväntade teorier.

1.2. Metod

Jag började med att söka litteratur på området, men det fanns väldigt få faktaböcker som jag kom åt att låna. Det fanns många böcker inom mitt tema, men bara att köpa på internet eller att låna på universitet. Därför jag gick över till att söka information på internet och hittade många artiklar från olika tidningar.

Min huvudsakliga information i det här projektarbetet, bygger på svaren jag fått av mejlkorrespondens. Jag mejlade förlag, privatpersoner, författare, professorer, bibliotek och bokaffärer i utlandet och i Sverige. Utöver det hade jag några kortare telefonintervjuer. Först hade jag tänkt ha flera intervjuer, men insåg senare att det tidsmässigt skulle bli tajt och därför satsade jag hellre på att få ett brett spektrum av svar. Det har jag verkligen fått, tack vare att mycket branschfolk har svarat.

Redan innan projektet hade jag läst Stieg Larsson-trilogin, som jag gillar skarpt. I samband med det här projektet har jag läst flera olika svenska deckareförfattare (Maj Sjöwall och Per Wahlöö, Henning Mankell, Liza Marklund, Mari Jungstedt, Lars Kepler och Jens Lapidus). På det sättet har jag försökt få en överblick av gemensamheter i svenska deckare.

Pga. att jag mejlat många tyska personer och vid kontakt med svenskar nämnt att jag går på Tyska Skolan, har svaren oftast fokuserats på tyska marknaden för svensk deckarlitteratur.

2. Utveckling

2.1. Definition

Deckare: En huvudperson som löser en mordgåta. skildrar ett eller flera brott, medan den skyldiges identitet ofta är ett mysterium för läsaren. Ordet deckare har sitt ursprung ur ordet detektiv, eftersom huvudpersonen ofta är en privatdetektiv, men berättelsen kan också kretsa kring en kriminalpolis eller någon annan problemlösare (journalist, präst, psykolog etc), eller till och med kring den skyldige.²

Författarna som räknas som de internationellt framgångsrika svenska deckarförfattarna är t.ex. Stieg Larsson, Maj Sjöwall och Per Wahlöö, Henning Mankell, Liza Marklund, Håkan Nesser, Camilla Läckberg, Arne Dahl och Åke Edwardsson. Det är bara några få av alla.

De svenska deckarna har till och med fått egna namn i utlandet: "Les polars suédois", "Schwedenkrimis" och "Swedish Noir". Ofta räknas även norska (t.ex. Jo Nesbø, Anne Holt, Karin Fossum) eller isländska (Arnaldur Indriðason) deckarförfattare till ovan nämnda kategorierna. I framförallt engelsk och amerikansk media förs alla ihop under namnet "Scandinavian Crime". I det här projektarbetet har jag endast fokuserat på de svenska författarna.

2.2. Historia

Startskottet för den svenska deckarsuccén kom genom Maj Sjöwall och Per Wahlöös tio böcker "Roman om ett brott" (Norstedts, 1965 -1975) med poliskommissarien Beck som huvudkaraktär. De innehöll tydlig kritik mot Sverige som välfärdsstat. Bokserien hade stor framgång i utlandet och banade väg för kommande deckare.

Framgången fortsatte med Henning Mankells Wallander serie. Mankell har kallats "de skandinaviska deckarnas andre far"³ och böckerna går stilmässigt i Sjöwall & Wahlöös fotspår.

Sedan dess har det rullat på. Deckarboomen exploderade rejält när Stieg Larssons Millennium trilogi dök upp på marknaden. Den blev snabbt succé och spreds världen över.

2.3. Framtiden

”Deckare från Sverige gör absolut beroende- och det kommer också att vara länge!”⁴ skrivs det på internet och Alexandra Hagenguth⁵, ansvarig för hemsidan schwedenkrimi.de säger: ”(vi är) helt enkelt fångade av ”Schwedenkrimi-viruset” och permanent infekterade.” Lyssnar man på dessa och en mängd andra lovord låter det som om svenska deckarvågen kommer hålla i sig. En del kritiker antyder dock att genren börjar bli fylld och man för att lyckas som deckarförfattare inte kan kopiera det hittills använda deckarkonceptet utan att man måste hitta på något nytt. Det bli spännande hur det kommer gå men jag tror nog att deckarfenomenet är här för att stanna och Inger Frimansson⁶ från Svenska Deckarakademin⁷ ser också positivt på framtiden: ”Det talas ibland varnande om att den svenska deckarboomen snart skulle vara över men jag tror att den kommer att fortsätta länge än.”

2.4. Svenska deckare i tal

- 2010 var tre svenska deckarförfattare på tio i topp listan över mest sålda böcker i Europa.¹
- Sjöwall & Wahlöö och Mankell är med på *Times of London* top 50 lista över ”the Greatest Crime Writers of All Time”.⁸
- Av de 100 mest sålda pocketböcker i Tyskland är elva Henning Mankells böcker.⁹
- Stieg Larssons trilogi hade i juni 2011 sålts i 60 millioner exemplar¹⁰ i totalt 46 länder.¹ Han intog dessutom de tre första platserna på *USA Todays* ranking av mest sålda böcker 2010.¹¹ Larssons Milleniums-deckare är 2000-talets näst största bokframgång hittills (Bara överträffad av Twilight- böckerna, vilka såldes i 25 miljoner exemplar per bok. Stieg Larssons trilogi sålde strax över 20 exemplar per bok).¹²

„It's a terrifically gripping detective thriller,
but we were wondering if you could make it Swedish“

(publicerat i *The New Yorker*)

3. Teorier bakom framgången

Här nedan är olika teorier och orsaker som kan vara skäl till den stora svenska deckarsuccén internationellt. De flesta citat kommer från direkt kontakt med personen och i de fallen finns kort personbeskrivning i källhänvisningen.

3.1. Bilden av Sverige i utlandet

Sverige anses av många vara ett "Sehnsuchtsland" (tyska: land att längta efter). Vårt land kännetecknas genom älgskyltar, det fina landskapet och den romantiska ensamheten. Dessutom tillkommer de långa kalla vintrarna med snö i mängder. Samtidigt är svenskarna beryktade för att vara snygga, blonda invånare som är glada och snälla gentemot alla. Det är en ofta förekommande kliché som många har av Sverige.

3.1.1. Miljö

Miljön har en stor plats i svensk deckarlitteratur. Det glesbyggda landskapet med mycket orörd natur och djupa skogar dyker upp i de flesta böckerna på ett eller annat sätt. Utländska läsare njuter av naturbeskrivningarna som ofta får Sverige att framställas som en idyll - ett "Winter Wonderland". Många har en romantisk bild av den svenska naturen, menar Aino Torsell¹³. De tyska utgåvorna av hennes böcker har fått omslag som appellerar till svensk natur.

Petra Ward¹⁴ på Norstedts Agency berättar: "Den svenska vintern imponerar på folk - är det verkligen mörkt hela tiden? Och tvärt om på sommaren?" Även Lottis Wahlöö¹⁵ håller med: "Vår (svenska) miljö fascinerar."

3.1.2. Exotiskt

"Sverige anses vara exotiskt", var ett argument många använde när de försökte ge ett svar på min fråga. Läsare är vana vid den anglosaxiska världen och då känns den svenska kulturen, samhället och miljön som något nytt. Johan Wopenka¹⁶, ledamot i Svenska Deckarakademin, instämmer: "Norden är inte lika "utforskat" (som England eller USA) och därmed lite mer spännande." Även Sabine Thomas¹⁷, ansvarig för Deckarfestivalen i München berättar: "För att Sverige känns så exotiskt vill vi genom deckarna få veta mer om landet och invånarna." En orsak till den "Nordiska exotism" anser deckarkritikern Kerstin Bergman¹⁸ vara skildringen av den svenska naturen som mystisk och exotisk i Ingmar Bergmans filmer.

3.1.3. Varumärken

Sverige var redan innan deckarboomen känd i världen, tack vare bl.a. Astrid Lindgren, Ingmar Bergman, Abba, IKEA, H&M, Saab och Volvo. Det gjorde så att Sverige redan gillades av många. Sabine Thomas tydliggör: "Vi tyskar gillar Sverige. Vi älskar Abba, Astrid Lindgren och IKEA."

3.1.4. Astrid Lindgren

Den personen som gett många utländska läsare bilden av att Sverige är en idyll är Astrid Lindgren. Hon är en av de viktigaste internationellt kända svenska personligheterna. Många anser att hon plöjt vägen för den svenska deckarframgången. Det börjar med att internationellt många vuxit upp med Astrid Lindgrens berättelser. "Våra hjältar från barndomen är Pippi Långstrump, Kalle Blomqvist osv. Astrid Lindgren klarade av att beskriva Sverige så att man absolut vill dit, trots att Sverige inte är ett klassiskt semesterland – vi reser hellre till något soligt söderut.", förklarar Sabine Thomas. Det har gjort att intresset redan finns där att läsa om Sverige. Sven Westerberg¹⁹ ledamot i Svenska Deckarakademin menar, att Astrid Lindgren satte Sverige på litterära kartan och på så sätt att de kommande författarna en bra grund att gå på.

3.2. Samhällskritik

En tydlig och viktig part i de svenska deckarna är samhällskritiken. "Författarna är kända för sin socialkritiska spänningslitteratur som belyser både sociala missförhållanden och politiska brister", förkunnar Andrea Diederichs²⁰ lektor på ett tyskt bokförlag. Även Kerstin Bergman uppger att de politiska och samhällskritiska inslagen har varit svenska deckarens signum.

3.2.1. Kontrast

Astrid Lindgren framför inte samma bild av Sverige som de svenska deckarna. Nu dyker det upp en stark kontrast för läsarna - den fina bilden av Sverige med Bullerby-idyll, gentemot de brutala morderna och våldet som skildras i böckerna.

Inger Frimansson tror att kontrasten beror på: "Bra sociala villkor för medborgarna, rätt till föräldraledighet, rätt till skolor och utbildning och gratis sjukvård. Just därför är det extra fascinerande att få ta del av det som döljer sig bakom denna förträffliga fasad."

Även Karl G. Fredriksson²¹, också ledamot i Svenska Deckarakademin, ser kontrasten i deckarlitteraturen: "Framför allt verkar det vara något kring den

lilla röda stugan i skogen, vid den blåa lilla sjön och den stora tomheten, som uppenbarligen fascinerar, något småskaligt som den stora vida världen med sinaorstäder verkar finna attraktivt. Det är en värld som är möjlig att överblicka och kontrollera, men en liten värld som befinner sig under mer eller mindre dunkla hot." När något fascinerar och förbryllar väcker det läsarintresse.

3.2.2. Förstörelse

I svensk deckarlitteratur åker det svenska samhället på mycket kritik. I de flesta deckarna blir välfärdssamhället hotat på något vis. "Författarna njuter av att förstöra bilden av den idylliska svenska världen och den här vandalismen gillas av läsarna. Jag vet inte varför, men ser man i Hollywoodfilmer att människan har glädje att se världens undergång" säger Jan Kanter²², ansvarig för bloggen krimi-radar.de. Den mycket prisbelönta och aktuella författaren Arne Dahl²³ håller med: "Det finns en kvardröjande bild av Sverige som ett paradiset – och det finns ingenting så spännande som att se ett paradiset falla sönder." Den perfekta samhällsbilden av Sverige som bl.a. Astrid Lindgren har hjälpt till att bygga upp, spräcker deckarförfattarna och målar istället upp en bild av folkhemmet i förfall.

3.3. Sjöwall & Wahlöö

På internet kan man läsa lovord som "De skapade den moderna kriminalromanen (...) och har varit en central inspirationskälla för en lång rad av världens främsta kriminalförfattare"²⁴ eller "de gäller utan tvivel som skandinaviska, socialkritiska kriminalromanernas föräldrar"²⁵. Enligt svaren jag har fått har de flesta nämnt Sjöwall & Wahlöö på något sätt. De satte grundstenen för framgången. "Sjöwall & Wahlöö har skapat tradition genom att väva in kraftfull samhällskritik i en genre som dåförtiden var en ganska renodlad underhållningsgenre" fastställer författaren Arne Dahl. Trots det säger Maj Sjöwall i en intervju med *Sydsvenska Dagbladet*²⁶: "Vi kom väl rätt i tiden med vår lilla nisch, och någon annan hade säkert börjat om inte vi hade gjort det." Till *The Observer*²⁷ säger Sjöwall 2009: "Vi kunde visa läsare att under en officiell bild av välfärdsstaten Sverige finns ytterligare ett lager av fattigdom, kriminalitet och brutalitet. Vi ville visa var Sverige var på väg. Mot ett kapitalistiskt, kallt och omänskligt samhälle där de rika blev rikare och de fattiga fattigare "

3.4. Läsarkrets

Den djupare tanken i den svenska deckarlitteraturen har gjort så att deckarens läsarkrets har förändrats. Deckaren är inte längre endast underhållning. Grit Thunemann²⁸ från Svenska Ambassaden i Berlin förklarar: " Svenska deckare fyller/fyllde en lucka på den tyska litteraturmarknaden. I Tyskland klassas litteratur ofta som "finlitteratur" eller "skräplitteratur". Ingenting däremellan. Många läsare ville dock läsa böcker som var mera anspråksfulla än "skräplitteratur" men de tyckte samtidigt att de stora klassikerna var för tunga och svårlästa... Här slog Sjöwall & Wahlöös böcker in som en bomb."

3.5. Kvinnor

"Från och med slutet av 1990-talet har vi också den enligt många mening viktigaste förnyelsen inom den svenska deckaren, flodvågen, ja, tsunamin av kvinnliga författare. Dessa kvinnor har trängt in på fält som har varit manliga revir: den hårdkokta deckaren, polisromanen. Och dessa kvinnor är inte enbart offer eller medhjälpare till detektiven, utan starka, självständiga yrkeskvinnor: kriminalpolis, jurister, läkare. Det förefaller som om utländska läsare finner detta spännande och attraktivt" berättar Karl G Fredriksson i ett föredrag i Prag 2010.

Både författare och huvudpersonerna i de svenska deckarna är ofta kvinnor. Det har säkert fått många kvinnor att ta sig an en svensk deckare. Johan Wopenka skildrar: "I Tyskland var under 1900-talets sista decennier s.k. "Frauen-Krimis" populära: alltså deckare skrivna av kvinnor, om kvinnor och i första hand för kvinnliga läsare (även om många lästes också av män). Detta i sin tur berodde på att många deckarläsare är kvinnor. Författare upptäckte att man kunde skriva deckare som tar upp "kvinnliga" problem (t.ex. om kvinnans roll i dagens samhälle, yrkeskvinnors ställning etc.) och diskuterar t.ex. feminism." Fortfarande uppstår för de kvinnliga läsarna en igenkänningsfaktor som inte många andra deckare ger dagens kvinnor.

3.6. Inga superhjältar

I en artikel²⁹ om svenska deckardrottningars framgång i Frankrike skriver Elisabeth Tegelberg³⁰: "Till de aspekter som satts i fokus av de kvinnliga deckarförfattarna hör relationsproblem och vardagskonflikter. Att få livspusslet att gå ihop, att försöka kombinera yrkesliv och familjeliv på rimligt sätt upptar i icke ringa grad de kvinnliga huvudpersonernas tankar, göranden och låtanden i många kriminalromaner." Även hos manliga författares deckare är huvudpersonerna inga superhjältar t.ex. Mankells poliskommissarie Wallander som är frånskild, har diabetes och alkoholproblem. Det

blir helt enkelt mer realistiskt om det inte är en supermänniska som är perfekt både privat och yrkesmässigt som löser alla mord. Inger Frimansson från Svenska Deckarakademin håller med: "Vi var också de första som började skriva om "den vanliga" människan bakom polismasken. Vi skildrade kvinnliga poliser t.ex. som samtidigt var småbarnsföräldrar och var tvungna att passa tider på dagis och vabba när barnen blev sjuka." Franziska Kreuser³¹, från bokhandeln Thalia i Bremen ger exempel i Millenium-böckerna: "Mikael Blomqvist är en typisk svensk utredare, den här gången journalist och inte kommissarie, som inte klarar av sitt liv och på ett sätt är en sympatisk misslyckad person. Precis det som tyskarna gärna läser för att känna sig lite bättre. Man inser att i ett så underbart land som Sverige det också finns loser och kriminella. På hans sida står Lisbeth Salander, en stark men samtidigt sårbar kvinna, som upplever och täcker upp missförhållanden i svenska samhället." De intressanta karaktärerna utgör en stor del av flären av svenska deckare, tycker tyskarna Leonie Wüpper (21 år), Doris Suer (53 år) och Aline Meyer (78år), som privat gärna läser svenska deckare.

3.7. Stieg Larsson

Det är få som kan ha missat Stieg Larssons explosionssuccé. Just nu går den amerikanska filmversionen av första Millenium-boken på bio och har uppmärksammats världen över. Många anser att det var Stieg Larsson som gjorde så att deckarboomen verkligen gick igång internationellt. Ett skäl för böckernas framgång anses vara den udda karaktären Lisbeth Salander. Ulf Durling, ledamot i Svenska Deckarakademin tipsar i *Dagens Nyheter*³²: "För att skriva en bra deckare (...) behövs en lite tokig och speciell karaktär. Alla vill ha en Lisbeth Salander." Många är övertygade om att Stieg Larsson haft Pippi Långstrump som förebild (På dörren till Slanders lägenhet på Fiskargatan står V. Kulla (hon vill av olika skäl vara anonym) och koden till hennes säkerhetslarm är 74774, dvs P-I-P-P-I³³). Larsson sa också till sin förläggare: "Min utgångspunkt var hur Pippi Långstrump skulle vara som vuxen. Skulle hon kallas sociopat för att hon såg samhället på ett annat sätt och inte har någon social kompetens?"³⁴

En del tror att den stora framgången till stor del beror på Larssons plötsliga död, att det gör det hela lite mer mystiskt.

"Idag ringer utländska bokförlag nästan dagligen till svenska agenter efter tips om nästa Stieg Larsson" skrivs det i tidskriften Femina i augusti numret 2010. Det förklarar nog ganska bra hur stor framgång Stieg Larssons böcker har haft. Även författarparet bakom pseudonymen Lars Kepler kommenterar i en intervju i *Metro*: "Jag tror att Stieg Larsson har gjort oerhört mycket för svenskt litteratur utomlands och varit som ett lokomotiv där vi andra fått hänga på bakom."³⁵

3.8. Kvalitet

Man får inte glömma en av de mest grundläggande aspekter för framgångskoncepten: kvaliteten. Utan kvalitet skulle deckarvågen aldrig kommit så långt. "Deckarna är mycket välskrivna och det är inte alltid deckare är det. De har ett budskap och ett djupare samhällsengagemang - som även är applicerbart utomlands - som inte heller är så vanligt" förklarar Petra Ward från Norstedts Agency. I *Svenska Dagbladet*³⁶ kan man läsa: "De politiska, sociala och mänskliga dimensionerna i deckarna står enligt den franska kritiken i centrum på ett tydligt sätt och har vidgat genrens gränser." På *sweforum.schwedenstube.de* skriver "Helma" ett Sverige- och svenska deckarfan: "Varför svenska deckare är så populära? Det beror nog på att de helt enkelt är bra skrivna deckare."

3.9. Duktig PR

Bo Lundin³⁷, hedersledamot i Svenska Deckarakademin, tror att framgången även beror på de bra förläggarna och PR duktiga författare som Camilla Läckberg och Liza Marklund. Dessutom ger priserna (*Polonipriset* och *Glasnyckeln*) bra publicitet. Två andra ledamöter från Svenska Deckarakademin tror liknande. Karl G. Fredriksson berättar i ett föredrag 2010: "(...) att vi i Sverige på senare år fått skickliga litterära agenter, något som vi aldrig haft tidigare" och Johan Wopenka fastställer: "De litterära agenterna i Sverige började jobba på ett annat och mer målmedvetet sätt när det upptäckte att svensk litteratur gick att sälja utomlands."

3.10. Snöbollseffekt

Den svenska framgången i utlandet beror till stor del på tyskarna, tror Sven Westerberg. Han säger att många utländska förläggare tittar på Tyskland och om de ser att svenska deckare fungerar bra där, så tar de också med dem till sina respektive land. På så sätt ska den svenska deckarvågen ha tagit över världen. Sven Westerberg kallar det en snöbollseffekt. Den lilla snöbollen börjar i Sverige och rullar vidare och blir med tiden bara större och större.

"Ju fler svenska deckarförfattare som blev populära, desto mer ivrigt sökte förlag i andra länder efter nya svenska namn", beskriver Johan Wopenka fenomenet. Inger Frimansson håller med: "I och med att intresset för svensk krim väcktes uppstod en slags dominoeffekt."

De många tv-serier som filmats av svenska deckare ska ha fört till mer bokintresse. Många svenska deckarserier finns i flera olika tv-serieversioner beroende på land. Efter att nyligen "The Girl with dragon tattoo" kommit ut på bio, tror man att Stieg Larssons bokförsäljning kommer stiga rejält. Som Gustaf Bonde³⁸, agent hos Bonnier Group Agency, säger: "framgång föder ny framgång."

4. Resultat

Från början anade jag att frågan ”varför så många svenska deckarförfattare är framgångsrika i utlandet?” inte har ett konkret svar. Det har jag också ofta fått bekräftat i svaren jag tagit emot. Alla i kapitel 3 nämnda faktorer spelar en roll i svenska deckarnas framgång. Det kan delas in i stilmässiga (t.ex. miljö) och innehållsmässiga (t.ex. inga superhjältar som huvudperson, samhällskritik) faktorer. Ändå är det omöjligt att säga vad som är viktigast.

Till stor del är jag övertygad om att det beror på slumpen. Skulle inte Astrid Lindgren banat vägen, Sjöwall& Wahlöö lagt grunden, Henning Mankell utgjort startskottet och Stieg Larsson haft en dundersuccé, kanske svenska deckarlitteraturen skulle stått kvar på svenskarnas bokhyllor. Samtidigt har helt säkert många andra personer (förläggare, andra författare osv.) en stor roll i framgångssagan.

Miljön, kontraster, intressanta karaktärer och samhällskritik är skäl till framgången som jag tidigt funderade på. När jag började få svar där det nämndes Astrid Lindgren blev jag väldigt överraskad. Nu tror jag på det men i början var jag ganska skeptisk. Hur ska en författare som skriver om tjocka, flygande gubbar och en by där allt är en enda stor idyll ha något att göra med brutala mordhistorier? Men som man kan läsa tidigare i kapitel 3, så har hon förmodligen haft en grundläggande roll i hela framgången. Bara att Stieg Larsson använder Pippi Långstrump som utgångspunkt för den mycket folkkära karaktären Lisbeth Salander, visar på att Lindgren inte är glömd.

Min slutsats är att framförallt kombinationen gör svenska deckare unika. De tillförde delvis något nytt och kom helt enkelt rätt i tiden. Dessutom är det viktigt att komma ihåg att de svenska deckarna helt enkelt är bra skrivna, spännande, underhållande och ofta ger oss en tankeställare. Kontrasten visar att svenskarna kan vara annat än lagom och det gillas i utlandet.

5. Sammanfattning

I det här projektarbetet försökte jag under cirka ett halvårs tid ta reda på varför så många svenska deckarförfattare är framgångsrika i utlandet. Jag har tagit kontakt med olika viktiga personer inom deckarvärlden, alltifrån författare, förläggare, professorer, journalister till hemsidor och vanliga utländska läsare. Till min förvåning har jag fått väldigt många svar med teorier och tankar om frågan. Många delade åsikter medans andra gick in på helt nya spår. Mest nämnt i svaren var nordisk exotism, samhällskritik, Sjöwall& Wahlöö och Stieg Larsson. Ändå är det tydligt att de inte är de enda rätta utan att det finns många olika faktorer till den svenska deckarframgången. Min slutsats är att kombinationen av många saker har gjort svenska deckare så populära.

6. Slutord

Under projektets gång har mitt intresse för svenska deckare ökat. Jag har börjat läsa författare jag inte skulle ha läst spontant innan och det kommer jag fortsätta med. Genom mitt projektarbete har jag fått kontakt med en del auktoriteter inom bokbranschen och insett att det inte är särskilt svårt att få tag i dessa viktiga personer så länge man ger det en chans. Jag trodde att det skulle vara näst intill omöjligt att få svar av t.ex. en framgångsrik författare som Arne Dahl.

Svenska deckarframgången är ett aktuellt tema i framförallt media. Nu märker jag också hur ofta deckarna på ett eller annat sätt nämns i media. Det skrivs inte alltid direkt om deckarsuccén, men det dras paralleller eller nämns enstaka framgångsrika verk och deckarförfattare. Att vara insatt i det temat har gjort att jag har haft en del intressanta diskussioner. Mina nya kunskaper har även gjort att det blivit intressantare att läsa de svenska deckarna.

7. Källhänvisning

Notis: Alla personers uttalanden utan källhänvisning har jag tagit från min personliga kontakt med personen. Dessa personer är kort beskrivna nedan (7.3. Personer).

7.1. Bilder

- s.1 <http://deckarspecialisten.jetshopfree.se/svenska-forfattare-c-156-1.aspx>
<http://bloggar.expressen.se/norrman/2011/11/i-sydafrika-lever-svenska-deckare-gott/>
<http://donaubloggen.wordpress.com/2009/06/28/svenska-deckare-i-wien/>
<http://culture-loisirs.lefigaro.fr/lecon-polar-suedois.html>

7.2. Media

- ¹ <http://www.sweden.se/eng/Home/Lifestyle/Literature/Crime-scene-Sweden/>
² <http://sv.wikipedia.org/wiki/Deckare>
³ Lingua (tidskrift av Riksföreningen för Lärarna i Moderna Språk) Nr.3 2007
"Henning Mankell – en fransk segerherre" av Elisabeth Tegelberg
⁴ <http://www.literaturtipps.de/topthema/thema/das-schwere-erbe-des-kurt-wallander/>
⁸ www.scandinaviancrimefiction.com
⁹ http://www.welt.de/kultur/article671058/Kommissare_aus_der_Villa_Kunterbunt.html
¹⁰ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3048&artikel=4718211>
¹¹ http://www.usatoday.com/life/books/news/2011-01-12-booktrends13_N.htm
²⁴ <http://www.piratforlaget.se/authorship/sjowall-wahloo/>
²⁵ <http://www.krimi-couch.de/krimis/maj-sjoewall-per-wahlooe.html>
²⁶ <http://www.sydsvenskan.se/samtidigt/article111693/Martin-Beck-var-langtfore-sin-tid.html>
²⁷ <http://www.ft.com/cms/s/2/6d092842-5664-11e0-84e9-00144feab49a.html#axzz1I4zXxMGF>
²⁹ Lingua (tidskrift av Riksföreningen för Lärarna i Moderna Språk) Nr.4 2008
"Svenska deckardrottningar i den franska republiken" av Elisabeth Tegelberg
³² Dagens Nyheter, den 15.november 2011
³³ http://sv.wikipedia.org/wiki/Lisbeth_Salander

- ³⁴ http://www.nytimes.com/2010/05/23/weekinreview/23ryan.html?_r=1&scp=1&sq=pippi%20longstocking&st=cse
- ³⁵ Metro, den 14.december 2011
- ³⁶ http://www.svd.se/kultur/understrecket/deckarna-som-kom-in-fran-kylan_1137841.svd

7.3. Personer

⁵	Alexandra Hagenguth	Ansvarig för hemsidan <i>schwedenkrimi.de</i> och PR-konsult för en tysk agentur
⁶	Inger Frimansson	Hedersledamot i Svenska Deckarakademin, författare och tidigare journalist; fått priset <i>Bästa svenska kriminalroman</i> 1998 och 2005
⁷	Svenska Deckarakademin	Ger årligen priserna <i>Bästa svenska kriminalroman</i> och <i>Årets bästa till svenska översatta kriminalroman</i> ("Den gyllene kofoten", har tidigare kallats "The Martin Beck Award"); Ledamöterna består av kriminalförfattare, deckarkritiker, och allmänt deckarkunniga.
¹²	(fakta av) John- Henri Holmberg	Ledamot i Svenska Deckarakademin, författare, översättare (av bl.a. Stephen King), kritiker (i Sydsvenska Dagbladet), redaktör och bokförläggare
¹³	Aino Trosell	Ledamot i Svenska Deckarakademin, författare och dramatiker; fått bl.a. <i>Polonipriset</i> 1999 och <i>Bästa svenska kriminalroman</i> 2000
¹⁴	Petra Ward	Ansvarig för "Illustrated non-fiction" hos Norstedts Agency
¹⁵	Lottis Wahlöö	Förlagskoordinator på Piratförlaget
¹⁶	Johan Wopenka	Ledamot i Svenska Deckarakademin, journalist, kritiker, redaktör och driver BJW-förlaget (publicerar facklitteratur om kriminallitteratur)
¹⁷	Sabine Thomas	Författare och ansvarig för Deckarfestivalen i München, Tyskland (besökt av bl.a. Liza Marklund)

- 18 Kerstin Bergman Deckarkritiker, docent i litteraturvetenskap vid Lunds universitet och författare till "Kriminallitteratur" (Studentlitteratur, 2011)
- 19 Sven Westerberg Ledamot i Svenska Deckarakademin och författare; fått priset *Bästa svenska kriminalroman* 1999
- 20 Andrea Diederichs Lektor för underhållningslitteratur hos tyska *Fischer Verlage*
- 21 Karl G Fredriksson Ledamot i Svenska Deckarakademin, förlagskonsult, författare, översättare, kritiker och föreläsare
- 22 Jan Kanter Ansvarig för bloggen *krimi-rader.de* och skriver för „Literarische Welt“
- 23 Arne Dahl (pseudonym för Jan Arnald) Författare till bl.a. "Viskleken" (Albert Bonniers Förlag, 2011) och kriminalromaner om A-gruppen (som har översatts till 25 språk); dessutom kritiker (i DN) och litteraturvetare; prisbelönt med bl.a. *Deutscher Krimi Preis* 2005 & 2006, *Bästa svenska kriminalroman* 2011 och vald till *Europas bästa deckarförfattare* av *Reader's Digest*
- 28 Grit Thunemann Översättare/tolk och ansvarig för kulturfrågor på Svenska Ambassaden i Berlin
- 30 Elisabeth Tegelberg Universitetslektor i franska vid Göteborgs Universitet
- 31 Franziska Kreuser Arbetar i bokaffären *Thalia* i Bremen
- 37 Bo Lundin Hedersledamot och grundare av Svenska Deckarakademin, författare, kritiker, lektor, översättare och kulturjournalist
- 38 Gustaf Bonde "Literary Agent Fiction and Non-fiction" hos Bonnier Group Agency